

ОМБУДСМАН
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

„Това, което обещаваме е и през тази година да отдадем цялата си енергия, ентузиазъм и воля, за да свършим още повече работа и да помогнем на още повече хора!“

Мая Манолова, омбудсман на Република България

Представяне на Годишния доклад за дейността на омбудсмана на Република България през 2018 г.

Парламентарна комисия по правните въпроси –
11 април 2019 г., 14.30 ч.

Институцията Омбудсман

- Създадена 2005 г., след приемане на Закона за омбудсмана от НС
  - Независим конституционен орган с мандат 5 години
- Омбудсмани на Република България
  - Г-н Гиньо Ганев, 2005-2010 г.
  - Г-н Константин Пенчев, 2010-2015 г.
  - Г-жа Мая Манолова, 20.10.2015 г.

Мисия, визия, стратегически цели, принципи

Приоритети за 2018 г.

1. Защита на правата на хората увреждания
2. Защита на трудовите права на работни и служители
3. Защита правата на гражданите злоупотребите на монополите
4. Защита правата на децата

Години на постижения

2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	
16 214	27 037	34 908	36 892	Граждани и представители на организации, получили съдействие от омбудсмана
3 925	17 362	22 369	24 634	Граждани и представители на организации, приети и консултирани в приемната на омбудсмана
6 202	10 640	12 635	12 890	Жалби и сигнали, подадени до омбудсмана
1 645	3 138	3 060	3 009	Жалби и сигнали от потребители на обществени услуги
761	1 429	1 790	1 989	Жалби и сигнали, свързани с нарушаване на социалните права
889	1 169	1 228	1 296	Жалби и сигнали, свързани с проблеми на собствеността
15	77	97	139	Населени места в страната, в които омбудсманът се е срещнал с гражданите, в т.ч. изнесени приемни; мобилни приемни
4	18	20	30	Кръгли маси и обществени дискусии
2	11	10	11	Законодателни инициативи
7	6	4	2	Сезирания на Конституционния съд/ Искания за тълкувателни решения
1	4	11	13	Национални кампании и инициативи/ Европейска кампания

Няма „Не може“ ...

Кампании и инициативи (1)

Законодателство за хората с увреждания

Двоен стандарт при храните

Заседание на XX сесия на Комитета на ООН за правата на хората с увреждания в Женева

Кампания за подкрепа на деца, останали без един или двама родители

Пенсионни права на миньорите

Кампания „Без такса в детските градини“

Кампании и инициативи (2)

Мрежа на балканските омбудсмани

Социална кухня

Национална кампания „Великден за всеки 2018 г.“

Случаят „Хитрино“

Получаване на статут в съответствие с принципи за статута на националните институции (Парижки принципи)

Награда „Златна ябълка“

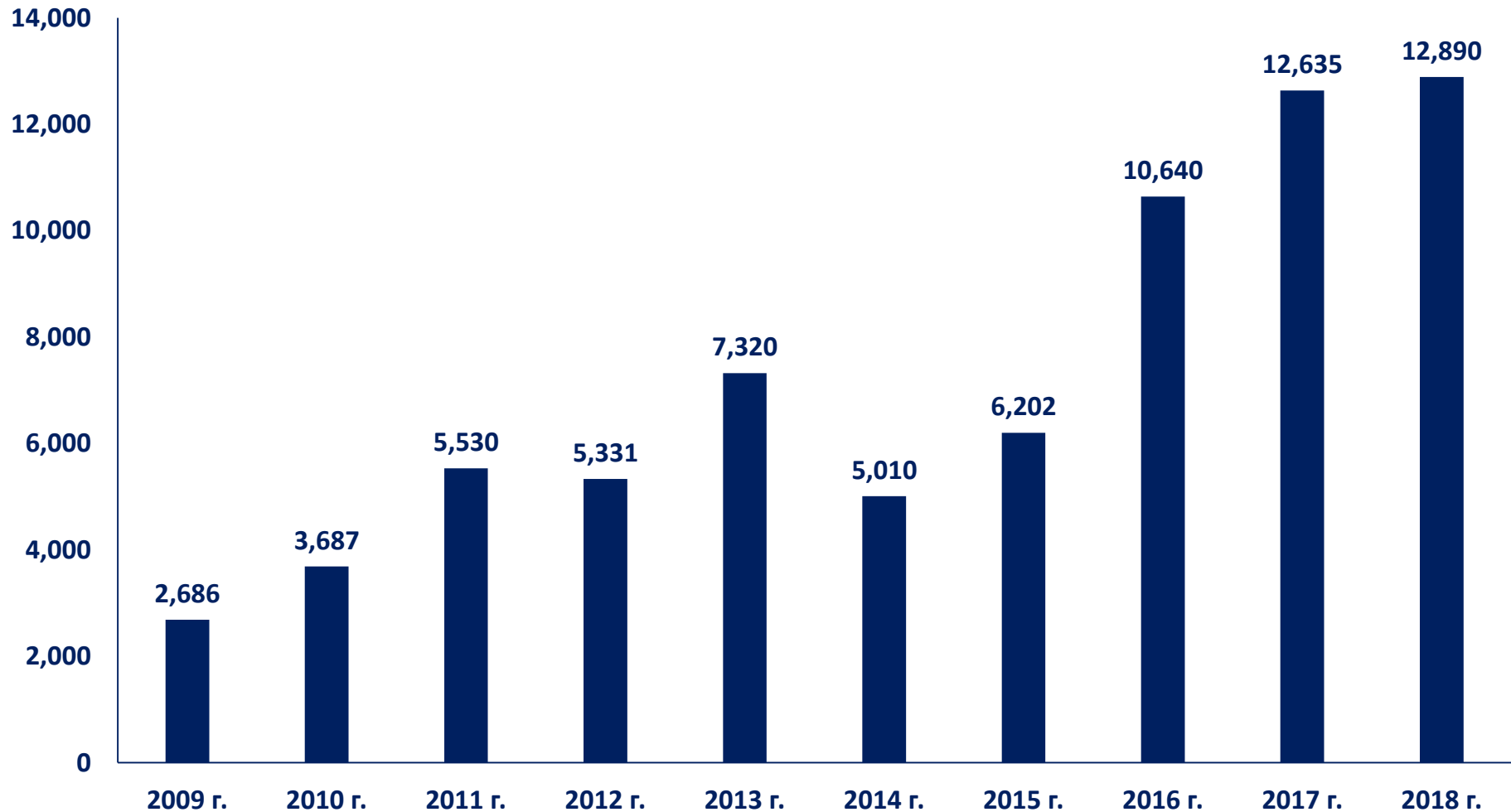
Номинирай своя
„ГЕРОЙ НА ДЕЦАТА“
на www.1june.nmd.bg

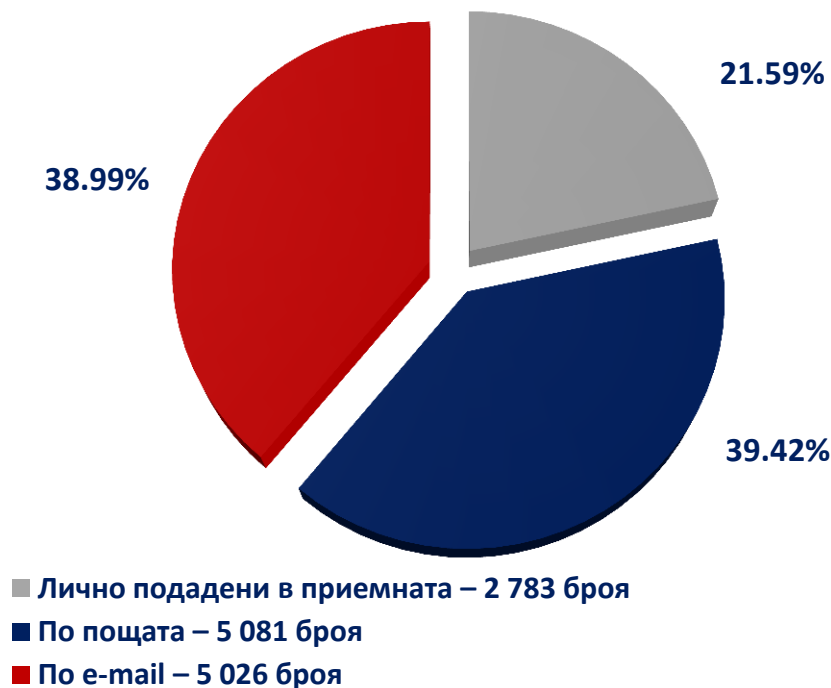
Годината в числа (1)

Жалби и сигнали през периода 2009-2018 г., брой

Годината в числа (2)

Жалби и сигнали през 2018 г., %

Жалби и сигнали по месеци през 2018 г. (брой)

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1 151	1 019	898	841	955	871	766	709	1 002	2 576	1 228	874

Годината в числа (3)

Жалби и сигнали по вид на нарушението през периода 2015-2018 г., брой

Разпределение по вид на нарушението	Брой жалби			
	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Права на децата	103	297	426	362
Права на хората с увреждания	94	291	314	395
Дискриминация	18	22	35	25
Защита на гражданите в изпълнителното производство	183	601	1 401	832
НПМ и основни права и свободи на човека	136	1 289	1 031	1 344
Право на образование	131	186	300	439
Право на здравеопазване	272	421	494	607
Право на чиста околна среда	112	190	213	330
Социални права	761	1 429	1 790	1 989
Права на потребителите	1 645	3 138	3 060	3 009
Право на добро административно обслужване	340	547	575	825
Право на собственост	889	1 169	1 228	1 296
Искане за сезиране на конституционния съд	269	69	43	119
Искане за промени в нормативната уредба	141	233	297	306
Искане за тълкувателно решение	24	18	12	13
Други нарушения	963	482	1 208	872
Липса на конкретно нарушение	121	258	208	127
Общо:	6 202	10 640	12 635	12 890

Годината в числа (4)

Финализирани жалби и сигнали според визирания в тях нарушител през периода 2015-2018 г., брой

Годината в числа (5)

Граждани, потърсили съдействие през периода 2015-2018 г.

Проверки, приети и консултирани граждани	Брой			
	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Приключени проверки по преписки на граждани	5 297	9 675	12 539	12 258
Приети и консултирани граждани в приемната на омбудсмана	3 925	5 583	6 682	6 935
Предоставени съвети, дадени консултации и направени справки по телефона	5 926	10 403	11 819	12 001
Приети граждани от омбудсмана	436	1 109	2 465	3 172
Приети граждани от заместник-омбудсман	Няма прием	267	1 124	1 824
Приети граждани от началника на кабинета	Няма прием	Няма прием	156	309
Приети граждани от главния секретар	Няма прием	Няма прием	123	393
Общо граждани, съдействие:	16 214	27 037	34 908	36 892

Приети граждани лично от омбудсмана през 2018 г.

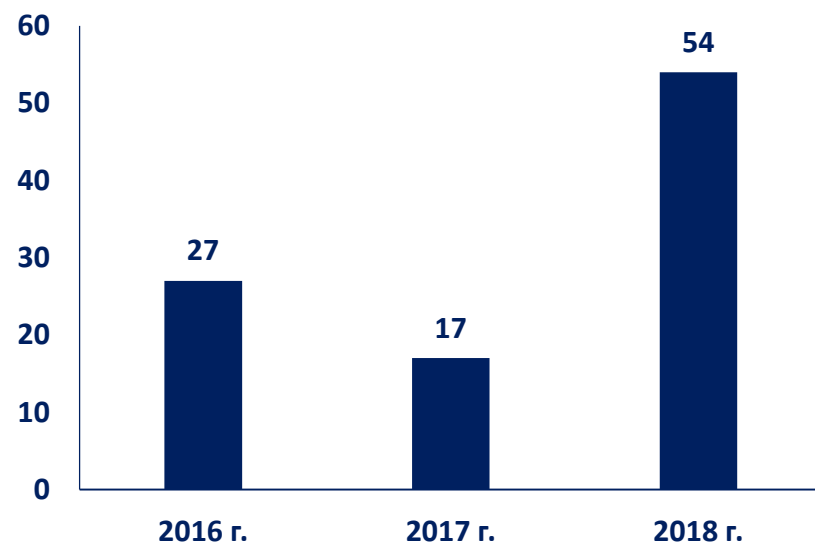

Годината в числа (6)

Постъпили жалби и сигнали по области през периода 2015-2018 г., брой и %

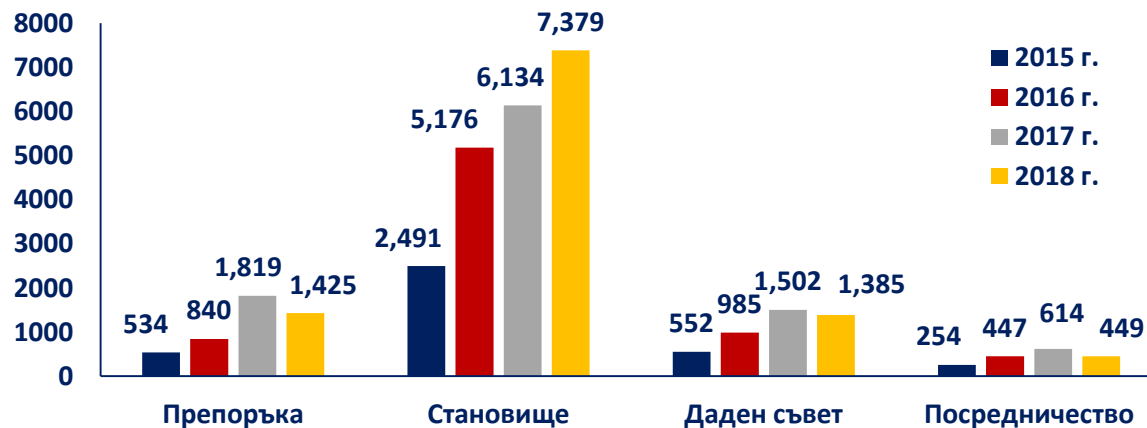
Област	2015 г.		2016 г.		2017 г.		2018 г.	
	Брой	%	Брой	%	Брой	%	Брой	%
Благоевград	168	2,71	243	2,28	311	2,46	290	2,25
Бургас	215	3,47	354	3,33	438	3,47	463	3,59
Варна	353	5,69	569	5,35	665	5,26	575	4,46
Велико Търново	151	2,43	261	2,45	323	2,56	312	2,42
Видин	65	1,05	112	1,05	111	0,88	167	1,30
Враца	146	2,35	279	2,62	350	2,77	299	2,32
Габрово	92	1,48	180	1,69	166	1,31	130	1,01
Добрич	68	1,10	167	1,60	177	1,40	160	1,24
Кърджали	47	0,76	53	0,50	83	0,66	62	0,48
Кюстендил	113	1,82	272	2,55	260	2,06	218	1,69
Ловеч	84	1,35	179	1,68	227	1,80	207	1,61
Монтана	71	1,14	210	1,97	209	1,65	176	1,37
Пазарджик	116	1,87	198	1,86	235	1,86	237	1,84
Перник	113	1,82	218	2,05	290	2,30	261	2,02
Плевен	188	3,03	322	3,03	406	3,21	316	2,45
Пловдив	336	5,42	654	6,15	797	6,31	570	4,42
Разград	45	0,73	71	0,67	96	0,76	73	0,57
Русе	132	2,13	279	2,62	273	2,16	182	1,41
Силистра	38	0,61	66	0,62	67	0,53	113	0,88
Сливен	117	1,89	189	1,78	171	1,35	201	1,56
Смолян	62	1,00	115	1,08	129	1,02	112	0,87
София-област	115	1,86	250	2,35	282	2,23	237	1,84
София-столица	2 131	34,36	3 521	33,09	3 718	29,43	3 109	24,12
Стара Загора	219	3,54	307	2,86	414	3,28	322	2,50
Търговище	55	0,89	90	0,85	121	0,96	112	0,87
Хасково	105	1,69	179	1,68	217	1,72	253	1,96
Шумен	48	0,77	126	1,18	161	1,27	267	2,07
Ямбол	85	1,37	139	1,31	172	1,36	118	0,91
Неизвестна	724	11,67	1 037	9,75	1 766	13,97	3 348	25,97
Общо:	6 202	100	10 640	100	12 635	100	12 890	100

Изнесени приемни дни през периода 2016-2018 г.

Годината в числа (7)

Резултати от проверките по жалби и сигнали през периода 2015-2018 г., брой

ГЛАВА ПЪРВА.

Омбудсманът в защита правата на гражданите

- Приемна на омбудсмана
- Права на хората с увреждания
- Права на децата
- Права на потребителите
- Социални права
- Право на образование
- Право на здравеопазване
- Право на собственост и икономическа свобода
- Право на здравословна и благоприятна околна среда
- Право на добро управление и добра администрация
- Право на защита в изпълнително производство
- Право на защита от дискриминация и език на омразата
- Национален превантивен механизъм

1. Приемна на Омбудсмана

И през 2018 г. тенденцията на висока посещаемост и честота на телефонните обаждания се затвърждава, което е показателно, че гражданите търсят преди всичко личен контакт с омбудсмана и неговия екип. От съществено значение е и прилаганият индивидуален подход към разрешаването на всеки отделен проблем. За изминалата година приетите и консултирани граждани са 6 935, а броят на телефонните обаждания е 12 001.

Приети граждани през 2018 г., брой

Приемен ден	Приети граждани	Брой подадени жалби и сигнали
Омбудсман, общо:	3 172	1 184
– Приети в институцията	482	117
– Приети по време на изнесени приемни и посещения в населени места	2 512	943
– Приети по време на мобилни приемни	178	124
Заместник-омбудсман	1 824	562
Началник на кабинета	309	87
Главен секретар	393	102
Общо приети:	5 698	1 935

Посещения в приемната за 2018 г. по месеци през 2018 г., брой

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
621	611	596	631	627	536	518	458	621	562	687	467

Обаждания в приемната за 2018 г. по месеци през 2018 г., брой

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1 097	997	1 019	974	982	943	1 068	1 034	881	1 101	1 073	832

Регистрирани жалби и сигнали за 2018 г. по месеци през 2018 г., брой

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1 151	1 019	898	841	955	871	766	709	1 002	2 576	1 228	874

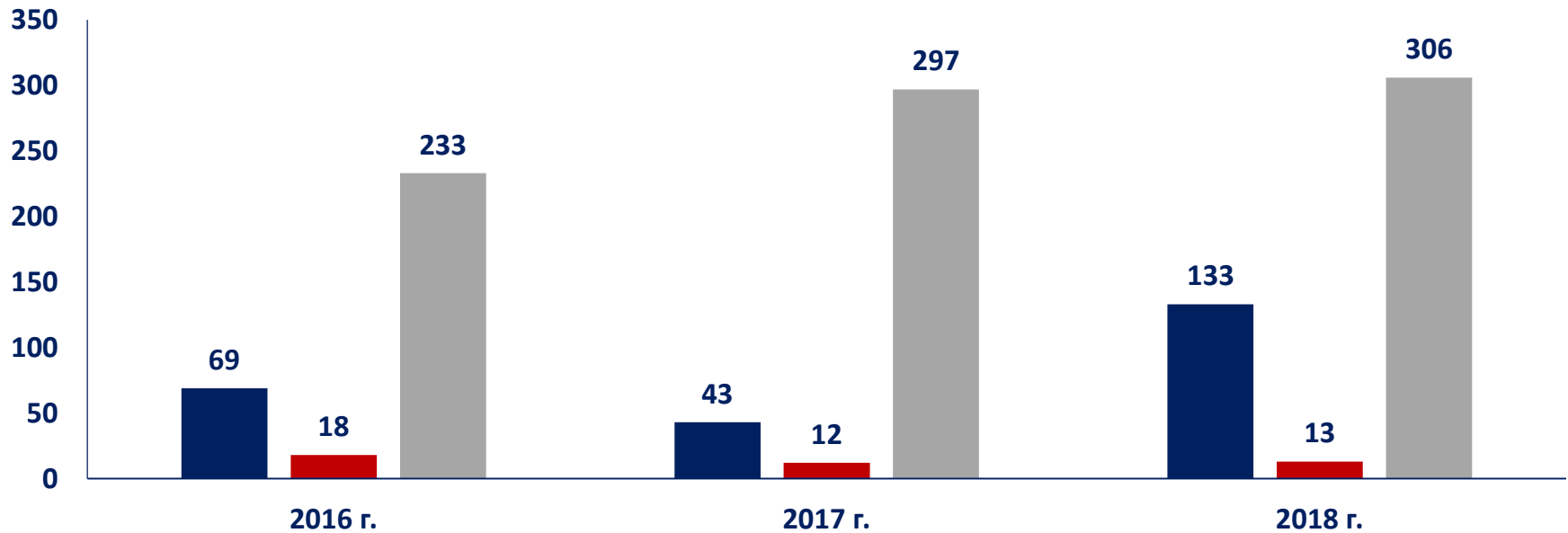
ГЛАВА ВТОРА. Въздействие върху нормативната уредба

- **Искания до Конституционния съд**
- **Тълкувателни решения**
- **Становища и законодателни предложения**

Въздействие върху нормативната уредба (1)

Жалби и сигнали по вид нарушение за периода 2016-2018 г., брой

■ Искане за сезиране на Конституционния съд

■ Искане за тълкувателно решение

■ Искане за промени в нормативната уредба

Преглед и оценка на въздействието на законодателни инициативи на омбудсмана

- Закон за международния търговски арбитраж
- Граждански процесуален кодекс

Актуални предложения на омбудсмана за промяна в нормативната уредба

- Законопроект за ограничаване на свръхправомощията на банките и защита от неравноправни клаузи с промени в Гражданския процесуален кодекс;
- Законопроект за личния фалит;
- Регламентиране на дейността на колекторски фирми.

Въздействие върху нормативната уредба (2)

➤ През 2018 г. – **две искания до Конституционния съд** за обявяване на противоконституционност на законови разпоредби, с които се нарушават права и свободи на гражданите

- Искане за установяване на противоконституционност на чл. 36а, ал. 2 от Закона за енергетиката в частта „което е индивидуален административен акт“
- Искане за установяване на противоконституционност на чл. 227а, чл. 235а, чл. 242 а от Административнопроцесуалния кодекс

Въздействие върху нормативната уредба (3)

- През 2018 г. Върховните съдилища се произнасят по 2 отправени от институцията на омбудсмана искания за образуване на тълкувателни дела за противоречива съдебна практика
  - Тълкувателно решение от 10 юли 2018 г. на Върховния касационен съд по тълкувателно дело № 1/2015г., образувано по искане на омбудсмана във връзка със Закона за особените залози
  - Тълкувателно решение №1/2018 г. от 17.09.2018 г. на Върховния административен съд по отправено от омбудсмана искане във връзка със Закона за устройство на територията.

Въздействие върху нормативната уредба (4)

➤ Един от основните ангажименти, поети от омбудсмана пред гражданите на Република България, е защита правата на хората с увреждания, който оказва съществено въздействие върху нормативната уредба.

- Закон за личната помощ
- Закон за хората с увреждания
- Закон за социалните услуги

Омбудсманът съвместно с протестиращите майки на деца/лица с увреждания изготви и внесе в Народното събрание Закон за личната помощ, който е приет на 6.12.2018 г., обн. в ДВ,бр. 105 от 18.12.2018 г. Омбудсманът активно участва и в изготвянето на Закона за хората с увреждания и Закона за социалните услуги.

Закон за хората с увреждания

Основните искания на протестиращите и на омбудсмана, включени в закона - в сила от 1 януари 2019 г.:

- Въвеждане на индивидуален подход;
- Задължителност на заключенията от индивидуалната оценка;
- Финансова подкрепа за всички хора с трайни увреждания;
- Обвързване на финансовата подкрепа с линията на бедност;
- Медицинските изделия по стандарт за качество и по нов механизъм;
- Осигурителен стаж за полагащите грижи за хора с увреждания;
- Здравноосигурителни права за грижещите се за хора с увреждания;
- Създаването на органите за координация и мониторинг по КПХУ;
- Подкрепа на заетостта на хората с увреждания и достъпната среда;
- Подобряване на действащия регистър за хората с увреждания.

Закон за личната помощ

С разработения от омбудсмана и майките на децата с увреждания Закон за личната помощ, в сила от 1 януари 2019 г., се постига:

- Устойчивост на финансирането;
- По-голяма предвидимост за включване в личната помощ;
- Подкрепа въз основа на индивидуална оценка на потребностите;
- Въвеждане на единни критерии за получаване на лична помощ;
- Гарантиране на гъвкавост на услугите;
- Овластяване на човека с увреждане да избира асистента;
- Въвеждане на ясни механизми за контрол.

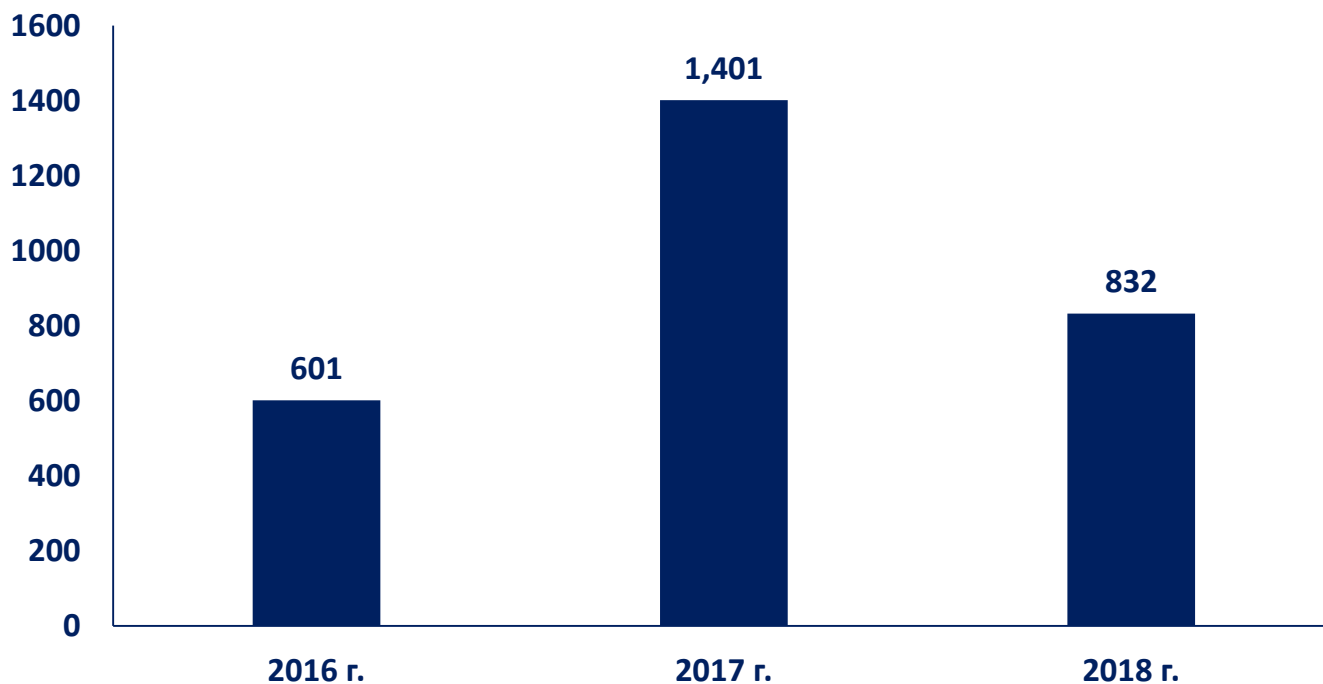
Въздействие върху нормативната уредба (5)

- **Други законодателни предложения и становища по законопроекти**
  - Кодекс на труда
  - Кодекс за социално осигуряване
  - Изборен кодекс
  - Закон за семейните помощи за деца
  - Закон за местното самоуправление и местната администрация
  - Закон за омбудсмана и Правилник за организацията и дейността на омбудсмана
  - Закон за бюджета на Националната здравноосигурителна каса, Закон за държавния бюджет, Закон за бюджета на държавното обществено осигуряване
  - Закон за фалита на физически лица
  - Становище относно т.нар. „екотакси“
  - Становища по законопроекти

11. Право на защита в изпълнителното производство

- Тенденцията за увеличаване на броя на жалбите срещу съдебни изпълнители от 2015 г., вече е намаляваща, като за цялата 2018 година има **832 жалби, т.е. с 41% по-малко в сравнение с 2017 г. (1 401 жалби)**

Жалби свързани със защита на гражданите в изпълнителното производство за периода 2016-2018 г., брой

Жалбите са срещу действия на частни и държавни съдебни изпълнители; за затруднения на гражданите да изплащат задълженията си поради финансови и здравословни причини; искания за опрощаване на задълженията или за коригиране на размера им

ГЛАВА ТРЕТА. Наблюдение на изпълнението на международните актове

- Европейска конвенция за защита на правата на човека и основните свободи;
- Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания;
- Конвенцията на ООН за правата на децата.

Наблюдение на изпълнението

- **Наблюдение на напредъка по изпълнение на осъдителните решения на ЕСПЧ и препоръките от Комитета на министрите към Република България**
- **Общи констатации за изпълнението на окончателни решения на ЕСПЧ през 2018 г. по смисъла на чл. 46 от ЕКПЧ**
  - Липсата на координация и ефективно сътрудничество между отделните държавни органи са определящи за основната констатация за 2018 г., а именно че няма осезаем напредък в процеса на закриване на наблюдението върху неизпълнените осъдителни решения на ЕСПЧ, особено за решения в процедура по засилено наблюдение от страна на Комитета на министрите.
  - Общият брой на решенията, подлежащи на изпълнение и наблюдавани от Комитета на министрите, не е намалял.
  - **През 2018 г. не е приключило наблюдението върху нито едно от осъдителните решения, които са обект на засилено наблюдение от страна на Комитета на министрите.**
  - Повечето решения, които са поставени от Комитета на министрите в процедура по засилено наблюдение, **не са изпълнени в течение на повече от 10 години.**
  - През 2018 г. решенията под засилено наблюдение срещу България, чието изпълнение е **наблюдавано от Комитета на министрите, е 102**, в сравнение с 2017 г., когато те са **108**.
  - **Негативната тенденция остава устойчива и липсата на напредък в изпълнението оставя България далеч зад държави, които до миналата година са в ситуация, сходна на България.**

Изплатени обезщетения

- През 2018 г., България е изплатила **747 161 евро** обезщетения за **осъдителни решения**. За сравнение сумата на изплатените обезщетения през 2017 г. е 641,535 евро.
- Размерът на сумата за обезщетения, която България е изплатила през 2018 г., е значително по-висок в сравнение с други държави членки на Съвета на Европа.

Основни препоръки

- По-ефективно взаимодействие и обмен на информация между институциите, отговорни за изпълнението на конкретните решения
- Засилване ролята на Министерство на правосъдието в процеса на координация по изпълнение на решенията, за да може и самите институции да поемат по-активно своите задължения.
- **Създаване на междуведомствен координационен съвет, включващ представители на всички национални институции, които да бъдат пряко ангажирани в процеса по координиране и наблюдение на изпълнението на мерките по осъдителните решения на ЕСПЧ.**

RECOMMENDED

Конвенция на ООН за правата на хората с увреждания (1)

- През 2018 г. в отговор на сериозен обществен натиск и протести изпълнителната власт предприе действия по реформиране на социалните политики за хората с увреждания в съответствие с принципите, заложиени в КПХУ
  - В резултат са приети два нови закона по правата на хората с увреждания – Закон за хората с увреждания и Закон за личната помощ.
- Омбудсманът подкрепя както справедливите искания на протестиращите, така и съдейства за изработване на текстовете с цел постигане на съответствие с изискванията на КПХУ
- Представяне на първоначалния доклад по Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания в Женева, 3-4 септември 2018 г.
  - Сред проблемите, открити от омбудсмана: достъпността на средата, трудностите с помощните средства и медицинските изделия, медицинската експертиза и експертизата на работоспособността, достъпа до социални услуги и лични асистенти, трудовата заетост, института на запрещението, достъпа до правосъдие, липсата на специфична подкрепа за жени с увреждания, изолацията при децата с тежки увреждания, наличието на множествена дискриминация спрямо хората с увреждания, отлагането на ратифицирането на Факултативния протокол към Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания и липсата на механизми, които да бъдат натоварени да изпълняват функциите на органи по координация, контактна точка и по мониторинг върху изпълнението на Конвенцията.

Конвенция на ООН за правата на хората с увреждания (2)

Заклучителните наблюдения на Комитета на ООН по правата на хората с увреждания относно първоначалния доклад на България, публикувани на 21 септември 2018 г., съдържат списък с препоръки към държавата, в който са отразени и много от препоръките на омбудсмана, отправяни в годишните доклади през последните години.

Основни препоръки:

- Да се преведат на български език и да се разгласят широко препоръките на Комитета по правата на хората с увреждания по първоначалния доклад на България по КПХУ;
- Да се набележат конкретни мерки за изпълнение на препоръките от отговорните институции;
- Да се предприемат действия по ратифицирането на Факултативния протокол към КПХУ, който ще предостави възможност на хората с увреждания директно да се обръщат с жалби до Комитета на ООН за правата на хората с увреждания за защита при нарушения на правата им;
- Да се определи съставът и да се създадат условия за функционирането на Съвета за наблюдение;
- Да се регламентират нормативно функциите, организацията и дейността на държавната агенция за хората с увреждания като орган за координация или контактна точка по политиките за хората с увреждания, съгласно чл. 33, пар. 1 от КПХУ.

Конвенция на ООН за правата на детето (1)

➤ Конвенция за правата на детето – първият юридически обвързващ международен документ, утвърждаващ човешките права на всички деца, приет от ООН, ноември 1989 г.

– В България, в сила от юни 1991 г. и съгласно разпоредбите Конвенцията задължава държавите да „предприемат всички необходими законодателни, административни и други мерки за осъществяване на правата, признати в Конвенцията“

- Механизъм за насърчаване и гарантиране изпълнението на Конвенцията – институцията на омбудсмана на Република България
  - Съгласно разпоредбите на Закона за омбудсмана омбудсманът не само прави предложение за ратифицирането на конвенции и протоколи за защитата на правата на човека, но и наблюдава тяхното ефективно прилагане от страна на националните институции, постигнатия напредък, както и анализира действията през предизвикателствата
  - Изготвя годишен доклад за напредъка на страната ни по прилагането на КПД на ООН и нейните факултативни протоколи, както и на мерките, предприети от страна на националните институции по препоръките на Комитета на ООН за правата на детето

Основни препоръки:

- Приемане на специална процедура за оценка на въздействието върху правата на детето и неговото благосъстояние при приемане на законодателство;
- Популяризиране на проекта за Национална стратегия за детето 2019-2021 г. чрез комуникационна стратегия;
- Да се въведе в практиката изготвен от НМД, Института за пазарна икономика и фондация „За нашите деца“ инструмент за проследяване на инвестициите на държавата в децата;
- Създаване на специален механизъм за мониторинг на изпълнение то препоръките на Комитета по правата на детето;
- Създаване на Национална интегрирана информационна система за детето;
- Въвеждане на обучение по правата на детето в българското училище;
- Създаване на концепция за интегриране на правата на детето в различните етапи на училищното образование.

Конвенция на ООН за правата на детето

Образование - Основни препоръки

- Да се увеличат ресурсите за приобщаващото образование, като се осигури достъп на децата и учениците до повече часове с ресурсен специалист;
- Развиване на основните умения на учениците;
- Специална универсална програма за работа на училището с родителите, като се използват опитът и практиката на гражданските организации.

Правосъдие за непълнолетни - Основни препоръки:

- Да се използват ефективно създадените сини стаи за щадящо изслушване на деца;
- Да се засилят междуинституционалните връзки между съдебната и социалната система, като се използват ресурсите на центровете за обществена подкрепа в случаите, в които в съответните населени места няма разкрити сини стаи.

Деца – жертви или свидетели на престъпления - Основни препоръки:

- Действия за въвеждане в пълнота на разпоредбите на Директива 2012/29/ЕС, като се предвидят изменения на Наказателно-процесуалния кодекс, с които да се гарантира:
  - Задължение на органите за изготвяне на индивидуална оценка на детето, жертва на престъпление;
  - В разпоредбата на чл. 140, ал. 5 НПК, да отпадне възможността за преценка и нормата да придобие императивен характер.

Конвенция на ООН за правата на детето

➤ Трети факултативен протокол към Конвенцията

Основни препоръки:

- Спешно да се създаде работна група с представители на МВнР и ДАЗД за разработване на механизъм и план за действие за присъединяване на страната ни към Протокола;
- Да се изготви адаптиран вариант на Третия факултативен протокол към КПД, подходящ за деца и млади хора;
- Да се ратифицира Третият факултативен протокол към Конвенцията.

Сътрудничество с гражданското общество и академичната общност (1)

С благословието на Негово Светейшество Българския патриарх и Софийски митрополит Неофит на 17.12.2018 г. стартира новият проект на омбудсмана – **социална кухня**

Официалният старт на третото издание на кампанията „Великден за всеки“, даден на 7 март 2018 г.

Омбудсманът Мая Манолова, Конфедерацията на независимите синдикати в България и Конфедерацията на труда „Подкрепа“ на 19 януари 2018 г. организират пресконференция, на която обявяват съвместни действия за защита на трудовите права на гражданите

Сътрудничество с гражданското общество и академичната общност (2)

Омбудсманът и Националното сдружение на местните обществени посредници в Република България на 23 април 2018 г. внасят в деловодството на НС проект за промени в Закона за местното самоуправление и местната администрация, регламентиращ избора и правомощията на обществените посредници в българските общини

Една от най-активните кампании през 2018 г. е по инициатива на Техническо училище за електронни системи, които се обръщат към омбудсмана с призив да се включи в подкрепа на запазването на 30-годишния модел на училището. Родители на ученици от ТУЕС, Асоциацията на завършилите училището, Техническият университет в София, всички те се обединяват в защита на това уникално училище, което подготвя специалисти за авангардните технологии и стратегически направления

Сътрудничество с гражданското общество и академичната общност (3)

➤ Омбудсманът реализира:

- Експертна конференция „Бъдеще в добро здраве за Европа: Здравословно хранене при децата“ в рамките на българското председателство на Съвета на Европейския съюз, февруари 2018 г.
- Форум за здравословното детско хранене съвместно с Националния браншови съюз на хлебарите и сладкарите, хранителния бранш, Министерството на здравеопазването и Министерството на образованието и науката, февруари 2018 г.

- Обществена дискусия по проблемите в здравеопазването, май 2018 г.
- На 12 юни 2018 г. Сдружението за правна помощ на потребителите и омбудсманът организират съвместно обсъждане на новите продуктови такси (екотакси) при внос на моторни превозни средства

Сътрудничество с гражданското общество и академичната общност (4)

Съвместно с Фондацията „Български институт за правни инициативи“ на 27.03.2018 г. на форум в Представителството на ЕК омбудсманът представя концепция на законопроект за личния фалит

Форум „Състояние на ромската образователна интеграция: От иновативния модел в час до иновативното училище“, организиран от Центъра за междуетнически диалог и толерантност „Амалипе“ и Националната мрежа за децата под патронажа на Посланическата група за ромско включване

Мая Манолова посещава на 14 август 2018 г. социалната чайна на гр. Варна по покана на Младежкия съвет към Фондация „Лумос“

Сътрудничество с гражданското общество и академичната общност (5)

➤ Взаимодействия с академичната общност

На 2.03.2018 г. заместник-омбудсманът посреща в институцията група студенти по право и публична администрация от университета в Гронинген, Холандия

Лекция на омбудсмана пред студенти на тема: „Ролята на омбудсмана за защита на икономическите права на гражданите в условията на пазарна икономика“, април 2018 г., УНСС

Омбудсманът участва в полско-българската научна конференция „Права на детето в исторически и съвременен контекст“, май 2018 г., СУ

Сътрудничество с гражданското общество и академичната общност (6)

Меморандум обединява четири институции за развитие на инициативата „Академия Анतिकорупция“, подписан от омбудсмана Мая Манолова, ректора на УНСС проф. д.ик.н. Стати Статев, председателя на Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество Пламен Георгиев и председателя на Комисията за борба с корупцията, конфликт на интереси и парламентарна етика на НС Борис Ячев, ноември 2018 г.

Календар на 2018 г. (1)

Януари

8 януари – омбудсманът се среща с миньори от Бобов дол, министър-председателя Бойко Борисов, финансовия министър Владислав Горанов, социалния министър Бисер Петков и управителя на НОИ Ивайло Иванов

15 януари – омбудсманът и фондация „Асоциация Анимус“ организират в партньорство кръгла маса на тема: „Трудова експлоатация vs Трудови права в България – законодателна рамка и предизвикателства“

15 януари – омбудсманът изпраща становище до председателя на Комисията за енергийно и водно регулиране Иван Иванов във връзка с предстоящо увеличение на цената на водата в област Добрич.

Календар на 2018 г. (2)

24 януари – омбудсманът подкрепя създаването на „Център за пациента“ към Университетската специализирана болница по онкология

Февруари

16 февруари – промени в законодателството, с които задължителната сега детска градина за 5- и 6-годишните да бъде и безплатна

19 февруари – омбудсманът организира обществена дискусия под наслов „Социално-икономическа защита на деца с един или с двама починали родители“

Календар на 2018 г. (3)

21 февруари – спешни мерки за спасяване на Университетската многопрофилна болница за активно лечение „Проф. д-р Стоян Киркович“ АД в Стара Загора поиска Мая Манолова след среща с работещите

Март

7 март – официален старт на третото издание на кампанията: „Великден за всеки“

19 март – омбудсманът сезира Конституционния съд с искане за обявяване на противоконституционност на разпоредба от Закона за енергетиката, която не дава възможност на гражданите да обжалват в съда решенията на КЕВР за пределните цени за доставка на топло- и електрическа енергия, природен газ и вода

Календар на 2018 г. (4)

Представяне на концепция на законопроект за личния фалит на форум в Представителството на ЕК, организиран съвместно с фондация „Български институт за правни инициативи“

Април

2 април – омбудсманът заедно с представители на Обществения съвет на Технологично училище „Електронни системи“ към Технически университет, гр. София, и представител на университета се срещат с председателя на Комисията по образование и наука към 44-тото НС Милена Димитрова

Календар на 2018 г. (5)

15 април – В клуб „Перото“ в НДК, омбудсманът подкрепя подписката на Национална гражданска инициатива 7000 за промяна на статуквото чрез внасяне в НС на проектозакон за физическите лица и мерките за подкрепа

17 април – среща с 200 шивачки, оставени без заплати от работодателя си „Тренд фешън текстил“ ЕООД

Май

9 май – омбудсманът се ангажира с казуса на повече от 200 работници от шивашката фирма „Тренд фешън текстил“ ЕООД, които от март не са получавали трудовите си възнаграждения, защото дружеството е изпаднало в несъстоятелност

Календар на 2018 г. (6)

11 май – омбудсманът посещава община Сатовча, където на място се среща с кмета д-р Арбен Мименов и повече от 200 жители, които я сезират за проблеми, свързани с облекчаване режима за добив на скално-облицовъчни материали в района

15 май – омбудсманът свиква обществена дискусия на тема: „Насилието над деца: правни аспекти на превенцията, разпознаването, докладването, отговора и интервенциите от страна на институциите в България“

22 май – Мая Манолова се среща с местните производители на маслодайна роза, които сигнализират за ниската цена за изкупуване на продукцията им. Омбудсманът сезира Комисията за защита на конкуренцията по подозрение за наличие на картелно споразумение в отрасъла на розопроизводството, което по думите ѝ убива конкуренцията и сваля цените

Календар на 2018 г. (7)

23 май – „Има повече средства и още повече проблеми.“ Така омбудсманът очертава в заключение ситуацията в здравната система след обществената дискусия, свикана от нея по проблемите на здравеопазването.

Юни

1 юни – „30 млн. лева са необходими на държавата, за да заплати таксата на 5- и 6-годишните в задължителната форма на предучилищно обучение в детските градини“, казва омбудсманът при старта на националната кампанията: „Без такса в детските градини“.

6 юни – омбудсманът провежда работна среща с родителите на деца/лица с увреждания, които протестират от пет дни пред НС срещу липсата на адекватна подкрепа за хората с тежки увреждания и техните семейства

Календар на 2018 г. (8)

11 юни – при посещението в рудника за добив на въглища „Бобов дол“ заедно с експерти от Министерството на труда и социалната политика, Националния осигурителен институт и Агенцията по заетостта, омбудсманът решава да изпрати писмо до председателя на НС и до ръководствата на всички парламентарни групи с молба за среща, на която заедно със съкратените миньори да потърси решение на проблема с тяхното пенсиониране

12 юни – омбудсманът и Сдружението за правна помощ на потребителите организират съвместно обсъждане на новите продуктови такси (екотакси) при внос на моторни превозни средства. Тя ще изпрати препоръка до министъра на околната среда и водите Нено Димов, в която ще настоява за публичност и прозрачност как се харчат събраните средства от т. нар. екотакси

Календар на 2018 г. (9)

29 юни – Омбудсманът депозира в НС проект на Закон за личната помощ, в който са отразени направените предложения след публичното обсъждане в институцията на обществения защитник

Юли

4 юли – омбудсманът сезира Върховната административна прокуратура срещу решенията на Комисията за водно и енергийно регулиране за поскъпване цените на тока и парното от 1.07.2018 г.

Календар на 2018 г. (10)

4 юли – Омбудсманът участва в заседание на парламентарната комисия по труда, социалната и демографската политика в НС, на което се обсъжда законопроект за изменение и допълнение на Закона за интеграция на хората с увреждания, внесен от депутата Светлана Ангелова и група народни представители.

6 юли – общественият защитник се среща в институцията с хора с увреждания, които протестират пред НС срещу подготовения от екипа ѝ и майките на деца с увреждания проект на Закон за личната помощ и застана зад трите закона за хората с увреждания

16 юли – Манолова посещава ямболското село Шарково, където се среща с животновъдите, чиито стада от овце и кози са евтаназирани заради африканската чума по дребните преживни животни. Тя констатира, че са нарушени основни права на стопаните, тъй като те не са получили адекватна и навременна информация от властите защо се избиват техните животни и какво точно ще бъде обезщетението за тях

Календар на 2018 г. (11)

17 юли – Посещението на омбудсмана в Дневния център за възрастни с увреждания в гр. Пазарджик, където е по покана на Българската асоциация за лица с интелектуални затруднения

30 юли – омбудсманът провежда работна среща в институцията относно проблеми, свързани със зачитането на стажа на преподавателите от българските училища в чужбина като учителски, организирана съвместно с Асоциацията на българските училища в чужбина и Синдиката на българските учители

Календар на 2018 г. (12)

Август

7 август – омбудсманът заявява на брифинг веднага след срещата в Министерския съвет на майките на деца с увреждания, национално представителните организации на хората с увреждания, вицепремиера Томислав Дончев и министъра на труда и социалната политика Бисер Петков: *„Компромис няма да има, трите закона за хората с увреждания трябва да се гледат в пакет в парламента.“*

8 август – омбудсманът се среща в Димитровград с протестиращи срещу застрояването в парк „Никола Вапцаров“

10 август – Обсъждане на проекта на Закон за хората с увреждания

Календар на 2018 г. (13)

Септември

7 септември – Министерството на здравеопазването разработва план за стабилизиране на тежкото финансово състояние на Многопрофилната болница за активно лечение „Христо Ботев“ в гр. Враца. Това стана ясно по време на среща между омбудсмана, здравния министър Кирил Ананиев и заместник-министъра Жени Начева

19 септември – омбудсманът присъства на протеста на гражданите от Своге. Инициативен комитет за Своге сезират с жалба Манолова, в която настояват за пълен ремонт на пътя, където на 25 август 2018 г. загиват 17 души

25 септември – организирана от омбудсмана обществена дискусия по проблеми на гражданите при формирането на сметки за вода

Календар на 2018 г. (14)

25 септември – „КЕВР дължи детайлно и обосновано обяснение за процента увеличение на цената на природния газ, при това трябва да го направи публично и прозрачно, каквото е изискването на закона.“ – заявява при участието си в откритото заседание на Комисията за енергийно и водно регулиране, на което се обсъжда повишението на цена на природния газ

26 септември – „Защо при една и съща цена на природния газ през 2015 г. и сега имаме над 20% увеличение на цената на парното“, това попита омбудсманът председателя на КЕВР Иван Иванов на откритото заседание за поредното повишение на цените на парното и топлата вода.

27 септември – участие в кръглата маса: „Дискриминационни практики спрямо възрастните хора в България“, която се провежда в Юнашкия салон във Варна

Календар на 2018 г. (15)

Октомври

3 октомври – Посещение на омбудсмана на Центъра за хемодиализа във Видин, след като е алармирана по телефона, че един човек е починал, а друг е в кома

9 октомври – омбудсманът, властта и протестиращите майки договарят общ план за действие по законите за хората с увреждания в МТСП, подписан между изпълнителната власт в лицето на министъра на финансите Владислав Горанов и министъра на труда и социалната политика Бисер Петков, омбудсмана, родителите на деца с увреждания и национално представителните организации на хората с увреждания, който трябва да гарантира, че реформата в социалната система за хората с увреждания наистина ще започне

12 октомври – второ четене Закона за семейни помощи за деца

Календар на 2018 г. (16)

15 октомври – Омбудсманът организира среща в институцията на обществения защитник с бивши служители на авиокомпания „Ер Виа“, които я сезират за неизплатените си с месеци трудови възнаграждения и обезщетения

22 октомври – омбудсманът настоява за конкретни мерки и ясни ангажменти за пътя край Своге на работна среща в институцията между протестиращите граждани от инициативния комитет в гр. Своге и отговорните органи и институции

26 октомври – първо четене в пленарната зала двата законопроекта – за хората с увреждания и за личната помощ

Гласуване - резултати		26.10.2018 г. 11:29:28	
Гласове	174	Регистр.	127
За	174	Кворум	64
Против	0		
Възд.	0		
Предложението е прието			00:00:59

Гласуване - резултати		26.10.2018 г. 12:21:10	
Гласове	129	Регистр.	127
За	129	Кворум	64
Против	0		
Възд.	0		
Предложението е прието			00:00:53

Календар на 2018 г. (17)

Ноември

6 ноември – омбудсманът организира първа приемна във влака София – Варна, където в първи вагон, втора класа, купе №2 приема граждани

12 ноември – Агенция „Пътна инфраструктура“ поема ангажимент да постави мантинела на злополучния завой на пътя край Своге, на който на 25 август тази година загиват и пострадват десетки хора

26 ноември – провежда се дискусия: „За или против машинното и дистанционното електронно гласуване“, организирана от политическа партия „Движение България на гражданите“

8 ноември – публичното обсъждане на промените в Кодекса за застраховането, внесени като предложение между първо и второ четене в комисията по бюджет и финанси

Календар на 2018 г. (18)

28 ноември – омбудсманът и експерти от институцията в поредната приемна във влак – практика, която за пръв път се въвежда от Мая Манолова

29 ноември – омбудсманът се среща в гр. Димитровград с 29-годишната Мария Иванова, на която съдейства за осигуряването на електрическа инвалидна количка

Декември

6 декември – брифинг в НС минути след приемането на второ четене на Закона за личната помощ, изготвен от екипа на омбудсмана и майките на децата с увреждания

Календар на 2018 г. (19)

17 декември – заседание на КЕВР, на което се обсъжда докладът за поисканото изменение на одобрените цени за ВиК услугите от 1 януари 2019 г.

19 декември – омбудсманът се среща с работещите в родилното отделение на Многопрофилната болница за активно лечение „Христо Ботев“ в гр. Враца

Благодарствени писма

"Добрината
е не това, което
възнамеряваме,
а това, което
наистина правим
за другите..."

От все сърце
Благодаря!

Уважаема Г-но Манолова!
На Вас и Вашите екип изказвам
моята признателност за помощта,
която ми оказахте! Благодарение на
Вашата намеса се сложи край
на ходенето ми по лътият цвят 5 мес.
и 8 дни!!!
Бъдете живи и здрави!
С голяма уважение: Дарелена
Телева

До
Омбудсмана
на Република България
г-на Мая Манолова

БЛАГОДАРСТВЕНО ПИСМО

от Милия Костадинова Йорданова
инициатива във Влада - София
ул. Крайница № 3.

УВАЖАЕМА Г-НО МАНолоВА

ИЗКАЗВАМ СВОЯТА
БЛАГОДАРНОСТ ЗА ВАШЕТО СО-
ДЕЙСТВИЕ ПРИ РАЗРЕШАВАНЕ
ПРОБЛЕМА МИ СЪС "СОФИЙСКА
ВОДА" АД - СОФИЯ.

Бъдете живи и здрави
ВИ Е И ВАШЕТО СЕМЕЙСТВО
И ВИ ЖЕЛАЯ МНОГО
ЛИЧНИ УСПЕХИ.

02.10.2018г
София

С уважение: Дарелена
М. Йорданова

Искрени благодарности! Успех и респект! Продължавайте да чувате гласът на хората, защото удовлетворението от това да знаеш, че някой иска да подобри живота на хората в страната, е успех за добре свършена работа!

С уважение,
Таня Тодорова

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ОМБУДСМАН,

Във връзка с моите жалби към КЗП и КФН и Районна прокуратура - Шумен, искрено и сърдечно Ви БЛАГОДАРЯ за изпратеното от Вас писмо с изх. № 8122/9.10.18 г. - отговор с конкретно становище и действия, които сте предприели към институциите, които засяга моя казус.

Пожелавам Ви, да бъдете все така отговорна и справедливо-изпълнителна по случаи, (спред Вашите правомощия), които нарушават правата на гражданите на РБ.

Бъдете здрава и силна!

С уважение,
Явор Костадинов

ПРИОРИТЕТИ И СЪБИТИЯ ЗА 2019 г.

- 1. Предприемане на мерки за гарантиране правата на гражданите като потребители в отношенията им с банки и монополи в съответствие с европейското законодателство;**
- 2. Законодателно разрешаване на проблемите в случаите на свръхзадлъжнялост на гражданите;**
- 3. Прецизиране на законодателството за съвременна реакция при принудително изпълнение;**
- 4. Защита на правата на децата в конфликт със закона и на децата в родителски конфликти.**

Как да се свържа с националния омбудсман?

Адрес: гр. София 1202, ул. Георг Вашингтон №22

Тел.: 02/81-06-955;

02/980-95-10;

факс: 02/81-06-963

ел. поща: priemna@ombudsman.bg

www.ombudsman.bg